

Las w Mieście Ogrodzie

Powierzchnia Podkowy Leśnej wynosi 1010 ha, z czego Las Młochowski zajmuje 600 ha, a zabudowana część miejska z dużymi skupiskami zieleni – 410 ha.

Na zieleni miasta składają się:

1. Leśny Park Miejski (14,5 ha, proj. Leon Danielewicz, 1927 r.) położony na wydmach polodowcowych (wys. ok. 20 m). W naturalnym kontynentalnym borze mieszanym z fragmentami dąbrowy świetlistej rośnie ok. 500 gatunków roślin: sosny, dęby, graby, lipy, krzewy i krzewinki, paprotniki, mszaki, grzyby, żyje ponad 20 gatunków ptaków, ssaki, gady, płazy i owady, w tym chronione chrząszcze odkryte przez mieszkańca Podkowy prof. Macieja Mroczkowskiego. Ochroną objęte są także konwalie, zawilce, lilia złotogłów i kilka gatunków grzybów.

2. Kościół Ogród (0,4 ha) – unikalne rozwiązanie przestrzenne z wnętrzem kościoła otwartym na zielone pergole

„zielona nawa”). W ogrodzie pomnik *Kalwaria Polska* (proj. Jerzy Kalina) i pamiątkowe tablice na ścianach świątyni. Obok Ogród Matki i Dziecka im. ks. kanonika Leona Kantorskiego, wieloletniego duszpasterza Podkowy.

3. Skwer Przyjaźni Polsko-Węgierskiej z pamiątkową tablicą poświęconą żołnierzom węgierskim.

4. Rezerwat przyrody Parów Sójek w dolince potoku Niwka (3,84 ha), utworzony w 1980 r. w celu zachowania pozostałości naturalnych lasów liściastych – wiek niektórych drzew ocenia się na 150 lat.

5. Park przy Muzeum A. i J. Iwaszkiewiczów w Stawisku (18,2 ha), w trakcie restauracji ze środków unijnych. Pomnikowe sosny zostały uwiecznione w wierszach J. Iwaszkiewicza.

W granicach miasta rośnie ponad 280 drzew pomników przyrody, tworzących m.in. aleje lipowe – im. T. Baniewicza wzdłuż ul. Lipowej oraz na ul. Jana Pawła II.

W Lesie Młochowskim wydzielono 2 rezerваты przyrody:

6. Rezerwat im. prof. Bolesława Hryniewieckiego (24,7 ha), utworzony w 1977 r., otrzymał imię profesora UW, dyrektora Ogrodu Botanicznego, mieszkańca Brwinowa. Występują tu liczne wzniesienia polodowcowe, porośnięte głównie sosnami i dębami (nawet 200-letnimi). W podszyciu występują głogi i jałowce, a w warstwie runa miodunki wąskolistne, pszeniec gajowy, pięciornik biały, kokorycz wonna i konwalijka dwulistna.

Bogactwo roślin sprawia, że pożywienie znajdują tu sarny, dziki i drobne gryzonie, a ukształtowanie terenu sprzyja drapieżnikom – lisom i kunom. Bogaty drzewostan stwarza doskonale warunki życia dla ptaków leśnych, a rozkładające się martwe drzewa stanowią środowisko dla licznych gatunków grzybów, bezkręgowców i żywiących się nimi jeży, ryjówek, żab i ropuch.

7. Rezerwat „Zaborów” im. Witolda Tyrakowskiego, utworzony w 1984 r. (ok. 10 ha), nosi imię działacza PTTK i LOP, naczelnego inspektora Straży Ochrony Przyrody, mieszkańca Podkowy Leśnej. Piętro drzew tworzą: dęby szypułkowe, brzozy brodawkowate, sosny zwyczajne, lipy drobnolistne, graby pospolite oraz olsze czarne i topole osiki, zaś podszyt: leszczyna, kruszyna pospolita, czeremcha, jarząb, trzmielina brodawkowata, dereń świdwa, kalina koralowa, bez czarny, głóg jednoszyjkowy. W warstwie runa rosną zawilec, konwalia, zdrojówka rutewkowata, jaskier kosmaty, kopytnik i bluszcz kurdybanek. Stare drzewa z dziuplami oraz łatwy dostęp do wody stwarzają wyjątkowe warunki gniazdowania dla ptaków – spotyka się tu dzięcioły, muchołówkę, krętogłowa, pełzacza leśnego, kowalika oraz sikory, coraz rzadziej dudka.

Ze względu na walory urbanistyczne, architektoniczne i przyrodnicze Miasto Ogród Podkowa Leśna zostało wpisane w 1981 r. do wojewódzkiego rejestru zabytków, a od 1997 r. wraz Lasem Młochowskim znajduje się w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.